

**МЕМОРАНДУМ ПРО СПІЛЬНІ ДІЇ
КОАЛІЦІЇ ЗАДЛЯ ПРОГРЕСИВОГО РОЗВИТКУ
СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ**

Ми, учасники Коаліції задля прогресивного розвитку системи безоплатної правової допомоги (далі – Коаліція) – Голова Відкритої громадської платформи розвитку української системи безоплатної правової допомоги, правозахисниця Лариса Денисенко, Асоціація правників України, Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу та Лабораторія законодавчих ініціатив – об'єдналися заради активного сприяння подальшому зміцненню інституціональної спроможності та посиленню незалежності системи безоплатної правової допомоги.

Ми високо оцінюємо сміливі і конструктивні дії команди системи безоплатної правової допомоги, яка в умовах кризи у відносинах з Міністерством юстиції України показала себе як сучасна зріла державна інституція, ціннісно орієнтована на захист гідності та прав людини, довіру і партнерство, а разом з тим – згуртована когорта професіоналів, відданих людям.

Ми вітаємо рішення Міністерства юстиції України про скасування результатів недоброчесного конкурсу на посаду директора Координаційного центру з надання правової допомоги, відкритість до конструктивного діалогу та прагнення удосконалити діяльність системи безоплатної правової допомоги відповідно до найкращих міжнародних стандартів.

Твердо переконані: лише незалежна від політичного та іншого зовнішнього впливу інституція під ефективним громадським контролем у цій сфері зможе реалізувати своє основне призначення: посилити правову спроможність територіальних громад, вивести людей із стану правової безпорадності, надати їм реальні правові інструменти для ефективного контролю влади, подолання побутової корупції та силового свавілля.

Саме такого рівня інституціональної незалежності вимагають міжнародні стандарти для національних систем безоплатної правової допомоги.

Просимо Президента України та Уряд України взяти питання посилення інституціональної незалежності системи безоплатної правової допомоги під особливий контроль, аби й надалі розвивати її як важливу суспільну й загальнодержавну цінність, що стосується захисту конституційних прав громадян і свобод.

Наголошуємо на незмінності таких наших вимог:

1. Змінити порядок призначення директора Координаційного центру з надання правової допомоги з переданням відповідних повноважень від Державного секретаря Міністерства юстиції України до Кабінету Міністрів України.
2. Провести новий, об'єктивний і прозорий конкурс за паритетною участю правозахисних і професійних правничих громадських організацій та міжнародних партнерів, зокрема, за прикладом раніше проведених успішних публічних конкурсів у системі безоплатної правової допомоги, зокрема, на посади директорів місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та керівників бюро правової допомоги.
3. Утворити постійно діючу робочу групу з удосконалення законодавства у сфері безоплатної правової допомоги. Така робоча група, на нашу думку, може бути утворена у рамках

діяльності Ради з питань судової реформи відповідним розпорядженням Президента України або Кабінету Міністрів України.

Ми оголошуємо, зокрема, але не вичерпно, про такі зобов'язання Коаліції:

1. Невідкладно розробити та передати Міністру юстиції України проекти змін до положення про Координаційний центр з надання правової допомоги; порядку проведення конкурсу на посаду директора Координаційного центру з надання правової допомоги; принципи формування складу конкурсної комісії; пропозиції щодо критеріїв для відбору кандидатів; системи та інструментів оцінювання відповідності кандидатів цим критеріям.
2. Ретельно фіксувати та регулярно оприлюднювати факти незаконного втручання у роботу системи безоплатної правової допомоги, якщо такі будуть траплятися.
3. Делегувати фахових представників та представниць до складу робочої групи з розроблення законодавства, необхідного для забезпечення незалежності системи безоплатної правової допомоги від політичного та іншого незаконного зовнішнього втручання.

ЛАРИСА ДЕНИСЕНКО,

Голова Відкритої громадської платформи розвитку української системи безоплатної правової допомоги, правозахисниця

АНДРІЙ СТЕЛЬМАЩУК, Асоціація правників України

МАРИНА СТАРОВОЙТОВА, Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу

СВІТЛАНА МАТВІЄНКО, Лабораторія законодавчих ініціатив